

Van de Voorzitter

Is u iets opgefallen aan het logo dat op de omslag prijkt? Juist: de 'K' van Nederlandse Vereniging voor **K**riminologie is vervangen door een 'C'! Sommige leden zagen deze naamsverandering als een gebrek aan respect voor de traditie, maar bij de meesten was er toch eerder opluchting dat die 'rare K' eindelijk was verdwenen en dat onze vereniging daarmee eindelijk verlost was het jaren zeventig imago. Op de ledenvergadering van 5 februari 2013 stemde iedereen voor de naamsverandering. Het was sowieso een memorabele vergadering. Vanaf die vijfde februari heeft de NVC een aantal divisies die (mede) zorg zullen dragen voor de thema(mid)dagen: culturele criminologie was de eerste divisie. Die werd snel gevolgd door de divisie organisatiecriminaliteit en er zijn ook al plannen voor divisies cybercriminaliteit en levensloopcriminologie. Later die dag beleefden wij een bijzonder interessante themamiddag over (de toegenomen regulering van) wetenschappelijke integriteit en de gevolgen daarvan voor de criminologie. Een verslag van deze themamiddag treft u verderop in deze nieuwsbrief aan.

Zoals gebruikelijk midden juni houden we het jaarcongres van de NVC. Het is iets meer een marktdag met een iets minder duidelijk thematisch deel dan de afgelopen jaren. Er is wel een centraal thema, maar dat is dit jaar vrij algemeen: externe perspectieven op criminaliteit. Deze keuze vindt haar oorsprong in een door de Rotterdamse socioloog Godfried Engbersen in 2008 aangezwengeld debat over de noodzaak van theoretische vernieuwing in de criminologie en over het feit dat criminologen zich onvoldoende bezig houden met de belangrijkste hedendaagse vragen uit haar moederdisciplines – in casu de sociologie – en zich te zeer opsluiten in een instrumenteel beheersingsdiscours. Al snel rees toen de vraag: wat kunnen we dan leren van die debatten uit aanpalende wetenschapsgebie-

den? Maar dan de volgende stap: de criminologie heeft wel heel erg veel 'moeders' en we nodigen normaal gesproken maar twee plenaire sprekers uit. We besloten het op de flanken te zoeken: één spreker uit de neurobiologische hoek en eentje uit de theoretisch sociologische.

We zijn bijzonder verheugd dat de neurobioloog Adrian Raine van de University of Pennsylvania direct is ingegaan op onze uitnodiging om naar Nederland te komen. Raine is vooral bekend geworden door zijn 'low arousal' hypothese. Hij stelt dat personen die antisociaal gedrag vertonen gekenmerkt worden door een laag niveau van prikkeling, dat gemeten kan worden door verschillende psychofysiologische technieken. Reacties van het autonome zenuwstelsel, zoals hartslag en de huidgeleiding blijken in zijn onderzoek vaak een negatieve relatie te hebben met antisociaal gedrag. Raine's bekendste werk is *The Psychopathology of Crime: Criminal Behavior as a Clinical Disorder* uit 1997. Dit jaar heeft hij het boek *The anatomy of violence: The biological roots of crime* het licht doen zien.

De tweede plenaire spreker hebben we traditiegetrouw dichter bij huis gezocht: aan de Erasmus Universiteit wel te verstaan. De Rotterdamse theoretisch socioloog Willem Schinkel is geen onbekende binnen onze vereniging: voor zijn proefschrift *Aspects of Violence*, over de functie van geweld ontving hij in 2006 de Willem Nagel Prijs. Met dit boek was zijn reputatie als dwarse, radicale denker gevestigd. In zijn volgende boek, *Denken in een tijd van sociale hypochondrie* uit 2007, schetst Schinkel Nederland als een paranoïde patiënt die niet meer kan leven met verscheidenheid en onoverzichtelijkheid. Schinkel schrijft dikke boeken en gebruikt moeilijke woorden, maar dit heeft niet kunnen voorkomen dat hij in 2008 door de VPRO televisie als Zomergast werd uitgenodigd, een eigen Wikipedia lemma heeft – welke hedendaagse criminoloog kan dat zeggen? – en een veel gevraagd commentator en spreker is. Vorig jaar lanceerde Schinkel in zijn boek *De nieuwe democratie* een pleidooi voor een politiek die weer relevant wordt wanneer zij zich ontworstelt aan de logica van de financiële markten en boekhouders.

De lessen uit de andere moederdisciplines zouden in de diverse panels aan de orde moeten komen. Dat is deels gelukt. Naast de mainstream criminologische thema's staan er ook panels op het programma over (rechts)economie, stadssociologie, cognitieve psychologie of geschiedenis. Daarnaast hebben relatief nieuwe thema's als cybercrime of groene criminologie een centrale plaats gekregen en zijn thema's als vrouwen of detentie weer terug van weggeweest.

Onze vereniging begint al op leeftijd te raken: zij is opgericht op 17 juni 1974 en dus bestaan we volgend jaar 40 jaar. Dit is een memorabele gebeurtenis waar we op het congres van

INHOUDSOPGAVE

1 Van de Voorzitter

2 Het Interview

- Een interview met Ben Vollaard

3 Criminologische conferenties

- Verslag NVC Studiemiddag
"Transparantie van criminologisch onderzoek"

5 Recent verschenen

6 Oraties en Promoties

- Benoemingen, onderscheidingen, enz.
- Agenda
- Colofon

2014 graag bij stil willen staan. 'Iets' over de criminologie van toen en nu zal zeker onderdeel van het programma uitmaken. Bij deze willen wij u, onze leden, uitnodigen om met suggesties te komen met betrekking tot de vraag hoe wij de viering van het 40-jarig bestaan vorm zouden kunnen geven. Het NVC bestuur verheugt zich al in uw voorstellen voor volgend jaar, maar voor nu wensen wij u allen een mooi en leerzaam congres.

*Namens het bestuur van de NVC
René van Swaaningen, voorzitter*

Het Interview

Een interview met Ben Vollaard

In het kader van het NVC thema 'externe perspectieven op criminaliteit', spreken we met Ben Vollaard. Ben is een econoom van de Universiteit van Tilburg die zich met criminaliteitsbeleid bezighoudt. Hij noemt zichzelf daarom misdaadeconoom.

Wat doet een misdaadeconoom?

Ik houd me bezig met twee vragen die voor criminaliteitsbeleid belangrijk zijn: werkt het? En wat kost het?

Vallen je als buitenstaander binnen de criminologie bepaalde dingen op?

Ja, er zijn twee punten die mij in het vakgebied opvallen. Ten eerste de onderwerpkeuze en ten tweede de manier van onderzoek doen.

Kan je dat uitleggen?

Laat ik beginnen met de onderzoeksmethodiek. De cultuur binnen veel criminologisch onderzoek is dat met wat controlevariabelen de behandelde en controlegroep zijn te vergelijken. Maar daarvoor zijn controlevariabelen helemaal niet bedoeld. Wat je nodig hebt is een onderzoeksontwerp dat je experimentele variatie biedt of, als dat niet lukt, een natuurlijk experiment. Gelukkig zijn er ook uitzonderingen, waaronder in Nederland Henk Elffers.

Voor wat betreft de onderwerpkeuze vind ik het frappant dat er zoveel onderzoek is naar het effect van behandeling op recidive. Recidive geeft allereerst een zeer beperkt beeld van werkelijke criminaliteit. Daarnaast is het een illusie dat we mensen van hun criminele neigingen kunnen genezen. Logisch, als de omgeving waarin iemand leeft niet verandert. Tenslotte is dit de minst lonende manier om justitie-euro's te besteden.

Kan je een voorbeeld noemen van zo'n natuurlijk experiment?
Neem het Bouwbesluit van 1999, een verzameling regels

voor de woningbouw. Sinds 1999 moeten huizen inbraakwerende ramen en deuren hebben. Huizen gebouwd vlak voor en vlak na de verandering in deze regels zijn gemiddeld genomen vergelijkbaar. Het enige wat verschilt is dat de huizen die conform het nieuwe Bouwbesluit beter beveiligd zijn. Wat blijkt? In huizen met inbraakwerende ramen en deuren is de inbraakkans bijna 30 procent lager. Wat je niet moet doen is simpelweg de inbraakkans in goed beveiligde en slecht beveiligde huizen vergelijken. Goede kans dat je vindt dat er vooral wordt ingebroken in huizen met een inbraakalarm. Daar valt namelijk wat te halen. Zo'n vergelijking zonder onderzoeksontwerp mag niet – al gooi je nog zo veel controlevariabelen in je regressie.

Hoe zit het met verplaatsingseffecten?

Criminaliteit is niet iets ingeschapens. Als de omgeving minder gelegenheid biedt tot illegaal gedrag, dan daalt de criminaliteit. Zelfs als er mogelijkheden zijn die erg op de eerdere gelegenheid lijken, bijvoorbeeld inbreken in een net wat oudere woning die minder goed beveiligd is, dan zie je niet of nauwelijks verplaatsing. Meer algemeen geldt dat als je één vorm van criminaliteit moeilijker maakt, dat je dan ook vaak gunstige bijeffecten ziet voor anderen vormen van criminaliteit.

Is meer preventie daarmee de verklaring voor de dalende trend in de criminaliteit?

Ja, dat is een verklaring, maar niet de enige. Opvallend is het gebrek aan aandacht voor de vraag waarom de criminaliteit zo sterk is gedaald. Als de meeste onderzoekers zich beperken tot recidiveonderzoek, dan zullen we het antwoord nooit te weten komen.

Ah, daar komen we weer bij je eerste aandachtspunt als buitenstaander.

Soms lijkt het wel alsof criminologie een vak is voor therapeutisch werkers. Alleen is het nog niet gelukt om de mens te verbeteren, het kwade zit in ons, net als het goede. Zinniger is het om aan gelegenhedenbeperking te doen. Het sterkste argument hiervoor leveren de criminaliteitscijfers zelf. Die kunnen binnen 10 jaar halveren of verdubbelen. Dit soort bewegingen hebben natuurlijk niets te maken met persoonskenmerken van daders en alles met de omgeving. Het zou absurd zijn te veronderstellen dat het ene cohort wel 'criminele genen' heeft of 'slaande vaders' kent en het daaropvolgende cohort niet.

Waarom zit er zoveel verschil in onderzoeksmethoden tussen criminologie en economie?

Dat verschil is de laatste 30 jaar ontstaan. Sinds 1980 is in de economie het onderzoeksontwerp steeds meer voorop komen te staan. Het is eigenlijk veel eenvoudiger geworden. Het verhaal dat je experimentele variatie levert staat voorop, niet de techniek. Vooral de arbeidsmarkteconomie loopt voorop in methoden, misschien wel omdat de werkloosheid in de jaren tachtig zeer hoog was en de vraag was wat daaraan te doen. Als je beleidsrelevant wil zijn, dan moet je experimenten of natuurlijk experimenten gebruiken. Misschien zou het vak methoden en technieken binnen de criminologie veel meer moeten samenwerken met economische faculteiten.

Dus beleid kan een sterke rol spelen?

Economen maken altijd onderdeel uit van beleidsmakers en adviseurs, omdat regeren ook het huishoudboekje van het land

op orde houden is. De druk om iets zinnigs te melden is daarom groot. Daarmee bedoel ik niet te zeggen dat economen de waarheid in pacht hebben. Denk maar aan de huidige crisis. De theorie van economen is vaak niet hun sterkste punt, maar de empirie wel.

Wat voor invloed heeft het beleid in Nederland?

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie houdt zich te weinig met criminaliteitspreventie bezig en te veel met recidiveverlaging. Toen ik mijn onderzoek naar de maatregel Inrichting Stelselmatige Dader (ISD) had afgerond [MS: een onderzoek naar het effect van langdurige opsluiting van veelplegers op de misdaadcijfers], leek het voor beleidsmedewerkers als een schok over te komen dat de gevangenis niet alleen een behandelcentrum is, maar ook een functie voor zoiets als bescherming van de maatschappij kan hebben. Niet dat ik nu direct voor opsluiting ben. Opsluiten kost veel geld. Maar als we ook weten dat sommige stelselmatige daders vele malen meer schade aanrichten op straat en vrijwel onbehandelbaar zijn, waarom zouden we ze dan niet opsluiten? Ik zou graag zien dat er op Justitie een afdeling is die meer oog heeft voor criminaliteitspreventie en daardoor een stimulans voor onderzoek kan zijn.

Zou je nog meer aandacht voor andere onderzoeksterreinen willen zien?

Een inbraak en beroving hebben een grote impact, maar wat denk je van de misdaden van de heren in pak? De bankiers, de advocaten, de notarissen. En dan heb je nog de fraude. Overal waar je kijkt, is de stank van beerputten. De maatschappelijke schade van witteboordencriminaliteit en fraude lijkt me veel groter dan van jeugdcriminaliteit. De visserij is bijvoorbeeld het oceanleven aan het vernietigen, de grootschalige landbouw brengt de natuur op land om zeep. Hier zouden we meer van moeten weten.

Criminologische Conferenties

Verslag NVC Studiemiddag “Transparantie van criminologisch onderzoek”

Vrije Universiteit, 5 februari 2013

Joris van Wijk

“Diederick Stapel kon zijn sociale psychologie collega’s jarenlang bedriegen. Zouden criminologen dat ook kunnen doen?” Politici en beleidsmakers roepen op tot meer transparantie van academisch onderzoek. Moeten wij straks onze respondenten prijsgeven? Krijgen reviewers toegang tot geanalyseerde dossiers?”

Bovenstaande wervende tekst trok zo’n 50 geïnteresseerden naar het Wis- en Natuurkundegebouw van de VU om te reflecteren op de vraag hoe transparant criminologisch onderzoek is en kan zijn. Aanleiding vormde de affaire Stapel en het kort daarna verschenen KNAW-rapport ‘Zorgvuldig en integer omgaan met wetenschappelijke onderzoeksgegevens’. Zoals dagvoorzitter en hoogleraar Comparatieve Criminologie aan de Erasmus Universiteit Rene Van Swaaningen aangaf, was het doel van de middag niet om het over daadwerkelijke gevallen van fraude te hebben. Evenmin stond de vraag centraal in hoeverre aan ‘datamassage’ of gegoochel met conclusies wordt gedaan. Er zou vooral moeten worden besproken hoe transparant criminologen, gegeven de aard van hun vaak vertrouwelijk

ke onderzoeksgegevens, nu eigenlijk *kunnen* zijn. De sprekers richtten zich dan ook voornamelijk op deze vraag, alhoewel uitstapjes naar de thematiek van bewuste integriteitschendingen niet geschuwd werden.

Kees Schuyt, emeritus hoogleraar sociologie UVA, voorzitter Commissie Wetenschap, Ethiek en integriteit KNAW, verzorgde de inleiding. Hij hamerde tijdens zijn presentatie vooral op het belang van een geïnternaliseerd normbesef bij wetenschappers en structuren die kunnen leiden tot integriteitsbevordering. Het afleggen van een eed - zoals onlangs in Rotterdam voor het eerst is gedaan - beschouwt hij eigenlijk als een belediging voor onderzoekers. De ‘goeden’ neem je hiermee niet serieus, terwijl ‘de slechten’ zich er niet door laten weerhouden. Bovendien heeft veel onderzoek ondertussen aangetoond dat het afleggen van een eed niet erg veel impact heeft op menselijk gedrag.

Verder maakte hij een groot verschil tussen niet-integer onderzoek en onzorgvuldigheid. Hij onderscheidde vier manieren waarop onderzoek mis kon gaan. Dat varieert van onzorgvuldig omgaan met onderzoeksgegevens (bijvoorbeeld slordig verwerken en opslaan), schending van de onderzoeksintegriteit (gegevens verzinnen), een grijze zone van ‘questionable research practices’ (respondenten foutief voorlichten) tot onderzoek in opdracht dat niet-onafhankelijkheid is. Om deze vier fouten tegen te gaan, zou hij graag zien dat met name in de eerste fase van het onderzoek (dus lang voor de eerste publicatie) meer transparantie in de sociale wetenschappen komt. Juist in de dataverzamelfase en de databeheerfase kunnen praktijken ontstaan die discutabel zijn. Dat geldt met name voor (veld)onderzoek dat door slechts één persoon wordt gedaan; het soort onderzoek dat gebruikelijk is in de antropologie en soms ook in de criminologie. Hij gaf een aantal suggesties om transparantie te bevorderen en integriteitschendingen te voorkomen. De belangrijkste: er moet meer *peer pressure* komen in plaats van alleen *peer review*. Daarmee bedoelt hij dat er vooral binnen de eigen onderzoeksgroep - op een positieve manier - meer sociale controle tussen collega onderzoekers moet komen en minder ‘single onderzoek’ plaatsvinden. Het liefst zouden onderzoekers eens per week over hun bevindingen bespreken. Ook zou het beter zijn als onderzoekers niet zozeer een publicatiedruk, maar eerder een publicatie ‘drift’ zouden voelen, een interne in plaats van een externe drang om te publiceren. Ondanks de gevoeligheid van de data stelt Schuyt zich op het standpunt dat er geen aparte redenen zijn om niet aan grotere openheid binnen de criminologie te doen.

Catrien Bijleveld (hoogleraar methoden en technieken van criminologisch onderzoek VU, senior onderzoeker NSCR) vroeg zich in haar presentatie af of de criminologie gevoeliger zou zijn voor ontransparant onderzoek dan andere sociale wetenschappen. Enerzijds denkt zij van niet. Dat komt omdat er in de regel relatief veel aandacht is voor de uitkomsten van criminologisch onderzoek. Zij parafraseert hierbij Boutellier: criminologie gaat ergens om en doet ertoe. Dat kan er enerzijds toe leiden dat je als onderzoeker wilt ‘scoren’, maar anderzijds kun je ‘behoorlijk op je plaat gaan’, juist omdat er relatief veel aandacht voor je stukken is. Met Schuyt, was Bijleveld van mening dat vooral de dataverzameling bij criminologen relatief ondoorzichtig kan zijn vergeleken met andere disciplines. Dit speelt met name als onderzoek wordt gedaan naar zogenaamde

‘hoog-risico-groepen’; personen die zich bijzonder schamen, zeer moeilijk te traceren zijn, of alleen onder volstreekte anonimiteit of aan een bijzondere persoon informatie willen geven. Deze personen zijn voor onderzoekers die veldwerk verrichten al bijzonder moeilijk te bereiken, laat staan voor derden die de bronnen van de onderzoeker willen controleren of repliceren. In de praktijk blijkt namelijk dat de respondenten niet altijd even makkelijk hun deur open, zij willen alleen met een bepaalde respondent praten met wie zij vertrouwen hebben opgebouwd, zij zijn soms paranoïde of bellen gewoon niet terug. Het is dus erg lastig voor een derde partij om hen te bereiken en controlevragen te stellen. Als oplossing pleit Bijleveld er voor om bij veldwerk te proberen om een tweede persoon mee te nemen. Ook zou in de criminologie meer gestandaardiseerd en geprotocolleerd moeten worden dan nu soms het geval is. Studenten moeten beter het belang van reproduceerbaarheid worden geleerd. Dat houdt in dat zij zich beter moeten beseffen dat hun ruwe en bewerkte materiaal goed opgeslagen moet worden en dat gebuikte syntaxen bewaard moeten blijven. Bijleveld verwacht dat hier in de toekomst meer aandacht voor gaat komen. Ook criminologen zouden bijvoorbeeld geconfronteerd kunnen worden met een ‘tabellenpolitie’ die nu al op sommige faculteiten schijnt te bestaan. Dit zijn interne controleurs die steekproefsgewijs bij onderzoekers langs kunnen komen met de vraag “ik heb hier een tabel van uw artikel uit 2009, kunt u die nog eens even voor mij tabel even reproduceren?” U bent gewaarschuwd.

Jan Dirk de Jong, eigenaar onderzoeks- en adviesbureau Rebond en gepromoveerd op de etnografische studie ‘Kapot Moeilijk’, liet in snel tempo een aantal dilemma’s passeren waar hij in het verleden als academicus, en tegenwoordig als ZZP-er ‘op de vrije markt’ mee is geconfronteerd. Als éénpit-tend participierend observant is hij zich ervan bewust dat zijn werk simpelweg niet volledig transparant kan zijn. Mocht bij hem een ‘quotepolitie’ aan de deur kloppen die hem vraagt waar een bepaald citaat vandaan in zijn proefschrift vandaan komt, dan zal De Jong hen verwijzen naar ‘de doos’ waar hij al zijn losse kladblaadjes in heeft bewaard. Maar of derden - en hijzelf, jaren na dato - nog echt wijs kunnen worden uit deze aantekeningen, dat waagt De Jong te betwijfelen. Tegenwoordig gebruikt hij per project losse aantekenboekjes maar bij sommig veldwerk ook veel zijn mobiele telefoon. Onder jongeren is het namelijk gebruikelijk dat er tijdens gesprekken onderling veel wordt ge-smst. Hij maakt daar handig gebruik van door net te doen of hij ook berichten aan het versturen is, terwijl hij in werkelijkheid letterlijke quotes noteert. Thuis slaat hij die in aparte bestandenmappen op. De *peer pressure* waar Schuyt naar verwees heeft De Jong tijdens zijn promotie zeker gevoeld. Hij was omringd door andere onderzoekers die hem de kneepjes van het etnografisch vak leerden. Samen gingen ze erop uit, bespraken ze bevindingen en op deze manier werd de code om eerlijk en weloverwogen te rapporteren welhaast vanzelfsprekend geïnternaliseerd. Sinds hij zelfstandig opdrachtonderzoek uitvoert, zijn deze *checks and balances* echter verdwenen. Hij heeft voor, tijdens en na het schrijven vooral te maken met mensen die belangen hebben bij de uitkomsten van het onderzoek. In plaats van begeleidingscommissies die lastige methodologische vragen stellen, spreekt hij vaker met ‘stuurgroepen’ die aangeven wat de politiek wenselijke uitkomst is. Met oprechte verbazing gaf De Jong aan dat geen van deze stuurgroepen “ooit de vraag heeft gesteld hoe ik eigenlijk aan mijn data kom. Ik had het allemaal kunnen verzinnen...”.

Het doet hem concluderen dat je, met name als je als zelfstandige in de markt actief bent, iemand moet hebben die ervoor zorgt dat je een goed moreel kompas hebt.

Mirjam Wijkman trad op als laatste spreker. Ze werkt als docent en promovendus aan de VU en verricht kwantitatief onderzoek naar dossiers van zedendelinquenten. Wijkman gaf aan dat ze allerlei contracten heeft moeten ondertekenen voordat ze toegang kreeg tot vertrouwelijke OMdata en justitiedossiers. Daarin waren duidelijke clausules opgenomen dat ze geen gegevens mag delen met derden. De ruwe gegevens zijn alleen beschikbaar voor onderzoekers. Na het publiek inzichtelijk te hebben gemaakt hoe zij te werk gaat in haar onderzoek, schroomde ze niet om zichzelf de intrigerende vraag te stellen of, en hoe, zij haar reviewers zou kunnen misleiden of haar onderzoeksresultaten zou kunnen verfraaien. Dat was, zo gaf ze aan, relatief eenvoudig. Op dit moment heeft niemand anders toegang tot de dossiers die zij heeft geanalyseerd. Reviewers die hierom vragen zullen waarschijnlijk ook geen toegang krijgen. Ze gaf voorbeelden van verschillende manieren waarop ze, mits ze geen heel gekke resultaten publiceert, haar resultaten zou kunnen verfraaien en aankleden. Voor de goede orde: Wijkman doet dit allemaal niet, maar ze zou het - net als De Jong - *kunnen* doen.

Alhoewel het woord nauwelijks door de sprekers in de mond werd genomen, was een constant terugkerend element van de middag daarmee het begrip ‘vertrouwen’. Reviewers en begeleiders kunnen in de dataverzamelingfase niet alles controleren. Internalisering van normen en waarden van ‘goed wetenschappelijk onderzoek’ is dan ook van groot belang. In de discussie maakte Schuyt in dat verband de rake observatie dat zich de volgende paradoxale situatie zich (niet alleen in de wetenschap, ook daarbuiten) voordoet: er wordt erkend dat integriteitproblemen kunnen ontstaan als normen niet voldoende geïnternaliseerd zijn. Bij constatering dat normen niet worden nageleefd, wordt voornamelijk geprobeerd met verdergaande protocollering tot verbetering van de situatie te komen. In plaats van op de internalisering van normen te verbeteren, wordt de normering daarmee in feite extern opgelegd. Het is de vraag of dit de juiste manier van handelen is. Integriteit laat zich niet extern opleggen. In de woorden van C.S. Lewis gaat het om “doing the right thing when nobody is watching you”. En zo bereikten we tegen 17.00 uur het einde een interessante middag waarin benadrukt werd hoe belangrijk samenwerking in onderzoeksgroepen is. Een middag ook, waarin ook werd vastgesteld dat ‘goed onderzoek doen’ belangrijker zou moeten zijn dan zoveel mogelijk publiceren, reviewers kritisch zouden moeten zijn op de dataverzamelingfase, en wetenschappers binnen eigen kring voldoende tijd zouden moeten nemen om elkaar tijdens het proces van dataverzameling te volgen. Al dit soort elementen kunnen tot meer transparantie leiden, *sloppy research* voorkomen en serieuze integriteitschendingen ontmoedigen.

En toch... Aan het einde van de dag, de overvloed aan bit-tergarnituur overziend, bleef bij mij iets knagen. Want alle goede suggesties ten spijt, er werd toch vooral een ideaalbeeld geschetst. Er is nu eenmaal publicatiedruk, drukbezette reviewers vragen nooit inzage in ruwe data, en er is niet voldoende tijd om wekelijks met elkaar te gaan reflecteren. De vraag of criminologisch onderzoek daadwerkelijk transparant is, blijft

daarmee grotendeels onbeantwoord. Is het voor de 'kwaden' mogelijk om (delen van) data te fingeren zonder dat collega's of reviewers dit opmerken? Net als De Jong en Wijkman, ben ik ervan overtuigd dat ik het in mijn eigenlijk onderzoek eigenlijk relatief gemakkelijk zou kunnen doen. Een paar respondentequootjes zijn zo getikt. Het voelt ergens toch problematisch dat de goegemeente er op een gegeven moment 'maar op moeten vertrouwen' - om niet te zeggen 'hopen' - dat ik dit nalaat omdat ik de juiste wetenschappelijke normen heb geïnternaliseerd....

Erger nog, uit onderzoek blijkt dat ik niet de enige ben die dit problematisch vindt. Uit een onlangs door mij uitgevoerde explorerende studie onder 65 burgers die via een sneeuwbal-methode zijn benaderd - de uitgewerkte geanonimiseerde verslagen van de in-depth-interviews liggen bij mij ter inzage in een 'doos' - blijkt dat de grote meerderheid (80% maar liefst!) het criminologisch onderzoek om bovenstaande redenen als 'niet als transparant' definieert. Een van de respondenten merkte op: "Ik vertrouw die lui niet meer. Hoe weet je nou of zo'n onderzoeker de boel verzint of niet?"

Recent verschenen

Beke, B., Ferwerda, H., Torre, E. van der & Bervoets, E., *Jeugdgroepen en Geweld: Van signalering naar aanpak*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, p. 168, ISBN 978 90 5931 919 6.

Besemer, S., *Intergenerational transmission of criminal and violent behaviour*, Cambridge: Sidestone Press Dissertations 2013, p. 198, ISBN 978 90 8890 101 0.

Beyens, K. & Boone, M., *'Zeg maar Henk tegen de chef': Ervaringen met het Belgische detentieregime in PI Tilburg*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, p. 224, ISBN 978 90 5931 948 6.

Boone, M., *Our Own Rascals First: Inclusion and Exclusion in the Use of Sanctions (oratie)*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, p. 64, ISBN 978 94 90947 96 5.

Çankaya, S., *De controle van marsmannetjes en ander schorriemorrie; het beslissingsproces tijdens proactief politiewerk*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2012, p. 212, ISBN 978 90 5931 920 2.

Claessen, J., De Vocht, D. (red.), *Humaan strafwerk; Liber Amicorum*, Gerard de Jonge, p. 430, ISBN 978 90 5850 890 0.

Davidse, J. & Oosterwijk, A., *De politierechter, alledaagse criminaliteit*, Amsterdam: Uitgeverij De Kring, 160 p.

Domenie, M.M.L., Leukfeldt, E.R., Wilsem, J.A. van, Jansen, J. & Stol, W.Ph., *Slachtofferschap in een gedigitaliseerde samenleving: een onderzoek onder burgers naar e-fraude, hacken en andere veelvoorkomende criminaliteit*, reeks Veiligheidsstudies, Den Haag: Boom Lemma 2013, p. 168, ISBN 978 90 5931 933 2.

Groenhuijsen, M., Letschert, R., en S. Hazenbroek (red.), *KLM van Dijk, Prof.mr. dr. J.J.M. van Dijk, Liber amicorum*, Oosterwijk: Wolf legal publishers, p. 438, ISBN 978 90 5850 932 1.

Grijsen, C., *De handhaving van discriminatiewetgeving in de politiepraktijk*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2012, p. 212, ISBN 978 90 5931 979 0.

Ferwerda, H., Ham, T. van & Bremmers, B., *Van wie is de straat?: Methodiek en lessen voor de politie om ongrijpbare veiligheidsfenomenen grijpbaar te maken - op basis van vijf praktijkcasus*, Arnhem: Bureau Beke 2013, p. 81, ISBN 978 90 3524 642 3.

Jong, F. de, Kool, R.S.B., *Relaties van gezag en verantwoordelijkheid: strafrechtelijke ontwikkelingen*, Den Haag: Boom Lemma 2013, p. 337, ISBN 978 90 5931 936 3.

Koops, B.J., *Het decryptiebevel en het nemo-teneturbeginsel; Nopen ontwikkelingen sinds 2000 tot invoering van een ontsleutelplicht voor verdachten?*, WODC, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, p. 222, ISBN 978 90 5931 934 9.

Kruisbergen, E.W., Bunt, H.G. van de & Kleemans, E.R., *Georganiseerde criminaliteit in Nederland; Vierde rapportage op basis van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit*, Den Haag: Boom Lemma 2013, ISBN 978 90 5931 938.

Koppen, P. van, *Gerede twijfel: over bewijs in strafzaken*, Amsterdam: Uitgeverij de Kring, p. 320, ISBN 978 94 9156 718 6.

Luchtman, M., *Choice of forum in cooperation against EU financial crime, Freedom, Security and Justice and the Protection of Specific EU-Interests*, Den Haag: Eleven 2013, p. 210, ISBN 978 94 6212 003 7.

Muijen, P.J.D.J., *Politiewet 2012: nader beschouwd aan de hand van de parlementaire behandeling en uitgebrachte adviezen*, Zutphen: Uitgeverij Paris BV 2013, p. 216, ISBN 978 94 9096 278 4.

Nelen, H., Leeuw, B., Bakker, F., Herrenberg, T., *In de war en uit de bocht; ex ante evaluatie van de aanpak van solistische dreigers binnen de pilot Dreigingsmanagement*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2012, p. 144, ISBN 978 90 5931 886 1.

Pecht, Freek, *Vervaardigers van kinderporno*, Oosterwijk: Wolf legal publishers, p. 76, ISBN: 978 90 5850 946 8.

Pheijffer, M. & Hoogenboom, B., *Accountancy en andere zaken onder de loep (3)*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, p. 208, ISBN 978 90 5931 930 1.

Raine, A., *Het gewelddadige brein*, Amsterdam: Uitgeverij Balans, p. 525, ISBN 978-94-600-3635.

Slotboom, A.-M., Hoeve, M., Ezinga, M. & Helm, P. van der, (red.), *Criminele meisjes en vrouwen: Achtergronden en aanpak*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, p. 405, ISBN 978 90 5931 720 8.

Smet, V., *Sociaalwetenschappelijk onderzoek en beleid; Een analyse van de interactie, kennisgebruik en doorwerking in België en Vlaanderen*, Den Haag: Boom Lemma 2013, p. 226, ISBN 978 90 5931 926 4.

Smit, G., *Omkoping bestraft, Internationale invloeden op de strafrechtelijke bestrijding van (buitenlandse) omkoping*, Oisterwijk: Wolf legal Publisher 2012, ISBN 978 90 5850 865 2.

Specht, F., *Vervaardigers van kinderporno*, Oisterwijk, Wolf Legal Publishers 2012, ISBN 978 90 5850 946 8.

Trautmann, F. Kilmer, B., Turnbull, P., *Further insights into aspects of the EU illicit drugs market: summaries and key findings*, Luxemburg, Publications Office of the European Union, p. 501, ISBN 978 92 79 29287 3.

Velthoven, B.C.J. van, *Economie van misdaad en straf*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2012, p. 370, ISBN 978 90 5931 890 8.

Verhoeven, W.J. & Stevens, L., *Rechtsbijstand bij politieverhoor*, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, ISBN 978 90 5931 953 0.

Verstraeten, R., Van Daele, D., Bailleux, A. & Huysmans, J., *De burgerlijke partijstelling: analyse en toekomstperspectief*, Antwerpen: Intersentia 2012, p. 436, ISBN 978 94 000 0349 1.

Vlek, F. & Reenen, P. van, (red.), *Voer voor kwartiermakers: Wetenschappelijke kennis voor de inrichting van de Nationale Politie*, Amsterdam: Reed Business, p. 296, ISBN 978 90 3524643 0.

Wartna, B.S.J., Alberda, D.L. & Verweij, S., *Wat werkt in Nederland en wat niet?*, WODC, Den Haag: Boom Lemma uitgevers 2013, p. 196, ISBN 978 90 5931 980 6.

Weijers, I., *Slachtofferdadergesprekken in de schaduw van het strafproces*, Den Haag Boom Lemma 2012, p. 144, ISBN 978 90 5931 782 6.

Oraties en promoties

Ineke Roex, Universiteit van Amsterdam, 25 april 2013, *Leven als de profeet in Nederland, over de salafi-beweging en de democratie*, promotie.

Channa Grijzen, 26 april 2013, *De handhaving van discriminatiewetgeving in de politiepraktijk*, promotie.

Malini Laxminarayan, 19 november 2012, *The heterogeneity of crime victims: variations in procedural and outcome preferences*, promotie.

Thijs Vis, 6 juni 2012, *Intelligence, politie en veiligheidsdienst: verenigbare grootheden?*, promotie.

Benoemingen, onderscheidingen etc.

Edward Kleemans, Hoogleraar Zware Criminaliteit en Rechts-handhaving, Vrije Universiteit Amsterdam, 1 maart 2013.

Agenda

Resistance, Conferentie culturele criminologie, Vrije Universiteit, Amsterdam 1 en 2 juli 2013.

British Society of Criminology, annual conference 2013, 1 - 4 juli 2013, University of Wolverhampton.

2nd Crime, Justice and Social Democracy conference, 8 - 11 juli 2013, Brisbane, Australia

International congress on gender violence, 10 - 12 juli 2013 Oñati (Gipuzkoa) - Spain

European Society of Criminology, 13th annual conference, 4 - 7 september 2013, Budapest, Hungary

American Society of Criminology - 2013 annual meeting, 20 - 23 november 2013, Atlanta, GA, U.S.A.

Academy of Criminal Justice Sciences - 2014 annual meeting, 18 - 22 februari 2014, Philadelphia, PA, U.S.A.

COLOFON

Redactie:

J. van Wijk en M. Soudijn m.m.v. Charlotte Helmer

De Criminoloog wordt 3 x per jaar per e-mail verzonden aan de leden van de Nederlandse Vereniging voor Criminologie en abonnees van het Tijdschrift voor Criminologie - TvC.

Correspondentieadres:

De Criminoloog, t.a.v. Charlotte Helmer

Postbus 71304

1008 BH Amsterdam

redactie.tvc@nscr.nl

www.criminologie.nl/nvc/nvk.php waar u zich ook kunt aanmelden als lid van de NVC